MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
GRAZIELLA BEZZINA**

Seduta tal-31 ta' Jannar, 2014

Talba Numru. 465/2013

**Untours Insurance Agents Limited (C-5655) f'isimhom proprju u
ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' assikuratrici estera Qatar Insurance Company (QIC) International LLC, kif surrogata fid-drittijiet tal-assikurat taghha Paul Saliba (ID-691436-M)
u l-istess Paul Saliba**

vs

**Korporazzjoni tax-Xoghol u Tahrig u
GasanMamo Insurance Limited (C-3143)**

It-Tribunal,

Ra l-Avviz tat-talba li permezz tieghu l-atturi ddikjaraw illi gew ikkagunati danni mill-vettura JBJ026, proprjeta' tal-Koporazzjoni ta' Xoghol u Tahrig u assikurata minn GasanMamo Insurance Limited (C-3143); Illi minn nirien

illi hargu mill-vettura JBJ026, rrizulta fi hsarat mal-vettura bin-numru ta' registrazzjoni AAL342 proprjeta' tal-attur Paul Saliba u assikurata mas-socjeta' attrici Untours Insurance Agents Ltd.; Illi l-konvenuti interpellati sabiex ihallsu diversi drabi baqghu inadempjenti.

Bl-ispejjez, inkluz tal-ittra ufficjali datata 21 ta' Mejju 2013, u bl-interessi mid-data meta l-ammont pretiz kien dovut sad-data tal-pagament effettiv, kontra l-konvenuti illi minn issa huma ngunti ghas-subizzjoni.

Ra r-risposta tal-konvenuti, li permezz taghha eccepew illi preliminarjament l-inkompetenza ta' dan it-Tribunal sabiex jaqta' u jiddeciedi dan il-kaz, *ratione materiae*, u dana stante illi si tratta dwar incident illi jinvolvi l-vetturi, u li allura jinkwadra ruhu bhala tilwima illi trid tigi determinata permezz ta' arbitragg ai termini tar-Raba' Skeda tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta; Illi wkoll in linea preliminari, hemm lok ghal korrezzjoni fl-okkju ta' din il-kawza u dana stante illi s-socjeta' intimata GasanMamo Insurance Limited qatt ma giet surrogata fid-drittijiet ta' l-assikurat taghha l-Korporazzjoni intimata – u kwindi u sakemm issir tali korrezzjoni, il-kawza hija nulla u bla effett fil-konfront taghha u ghandha ghalhekk tigi lliberata mill-osservanza tal-gudizzju bl-ispejjez kontra r-rikorrenti; Illi fil-mertu u minghajr pregudizzju ghall-premess, it-talbiet tar-rikorrenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess rikorrenti u dana stante illi l-incident in kwistjoni ma sehhx b'xi tort ta' l-intimati, izda minhabba ragunijiet purament accidentali, hekk kif jirrizulta mill-proces verbal anness u mmarkat bhala Dok.GMI1 – u ghalhekk, u fin-nuqqas ta' prova ta' xi eghmil negligenti jew doluz da parti ta' l-intimati, ghandu japplika l-Art.1029 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta; Illi subordinatament ghat-tielet eccezzjoni, ghandha ssir il-prova tad-danni verament subiti mir-rikorrenti in segwitu ta' dan l-incident; Salv eccezzjonijiet ulterjuri skond il-kaz u kif premess mil-ligi.

Ra d-dokumenti li gew ipprezentati mill-partijiet.

Ra l-verbal tas-seduta tal-11 ta' Novembru 2013, li permezz tieghu ntalbet korrezzjoni fl-okkju tal-kawza, in kwantu gie mitlub illi jigu kkancellati l-kliem « *kif surrogata fid-drittijiet tal-assigurat taghha l-Korporazzjoni tax-Xoghol u Tahrig* » ; ra d-digriet tieghu, li permezz tieghu din it-talba giet akkolta, u t-Tribunal ordna l-kancellament ta' dan il-kliem mill-okkju fl-Avviz tat-Talba.

Ra n-nota ta' referenzi tal-atturi.

Illi din is-sentenza tittratta dwar l-eccezzjoni preliminari ta' nuqqas ta' kompetenza *ratione materie* ta' dan it-Tribunal sabiex jaqta' u jiddecidi din il-kawza.

Ikkunsidra,

Illi l-ammont reklamat in forza ta' din l-azzjoni jirraprezenta danni sofferti mill-assigurat tas-socjeta' attrici fil-vettura proprjeta' tieghu, bin-numru ta' registrazzjoni AAL342, meta vettura ohra, bin-numru ta' registrazzjoni JBJ026, li hija rregistrata fuq il-Korporazzjoni konvenuta, hadet in-nar, u kkawzat hsarat fil-vettura msemmija u fil-faccata ta' residenza fi Triq Anici, Qormi.

Ikkunsidra,

Illi r-Raba' Skeda tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta jistipula illi:

"Kull tilwima civili jew kummercjali, li ma tkunx wahda li jkollha x'taqsam ma' talba ghal danni ghal hsara fil-persuna, li tkun tilwima li torigina minn:
(a) kollizjoni bejn vetturi, jew
(b) hsara involontarja fil-proprjetà li tinvolvi l-vetturi…" ghandha tigi sottomessa ghall-Arbitragg.

Illi l-interpretazzjoni ta' dan il-provvediment tal-Ligi kien, sa ricentement, regolat mill-insenjatament tal-Onorabbli Qorti tal-Appell fil-kawza fl-ismijiet **Middlesea Insurance p.l.c. noe et vs Gevimida Limited (13/2009PS)** deciza fit-23 ta' Ottubru 2009, fejn gie dikjarat kif gej: "*Fil-fehma ta' din il-Qorti, il-ligi kif inhi, rettament interpretata, ma*

ssostnix il-pretensjoni ta' l-appellanti. Ictu oculi, mill-istess intestazzjoni tas-subparafra 1.2, il-kontroversja li l-legislatur jirrizerva b'mod mandatorju lill-Arbitragg huma dawk li ghandhom rapport kawzali ma' incidenti ta' traffiku li jikkagunaw dannu materjali fl-istess vetturi jew fil-proprjeta' ta' terzi b'effett tat-tamponament f'dik l-istess proprjeta' minn vettura jew vetturi ko-involti f'dak l-istess incident stradali."

Illi aktar qabel fl-istess sentenza, gie dikjarat ukoll "... *hu sew maghruf illi ghal fini tad-determinazzjoni tal-kompetenza minhabba l-materja rigward ghandu jittiehed ghall-kontenut tat-talba introduttiva mill-parti u tac-cirkustanzi migjuba ghab-bazi taghha, indipendentement mill-fondatezza, o meno, taghha. ... Fondamentalment, l-investigazzjoni mit-Tribunal trid twassal biex mill-gharbiel li jaghmel ta' l-oggett tat-talba, tal-fatti sottostanti, u tad-deduzzjonijiet, jiddetermina jekk prima facie ghandux il-kompetenza proprja li jiddefinixxi l-kwestjoni sottomessa*."

Illi dik il-Qorti kienet tat interpretazzjoni lil dan il-provvediment tal-Ligi fis-sens illi kemm-il darba (i) d-dannu materjali soffert minn min qed jipproponi l-azzjoni huwa fil-vettura involuta fl-incident stradali in kwistjoni, u (ii) tali hsara ggarbet konsegwenza ta' tamponament li sehh fl-istess incident stradali, allura tali azzjoni kellha tigi proposta fic-Centru Malti tal-Arbitragg.

Illi sussegwentement, u dan permezz ta' sentenza moghtija mill-istess Onorabbli Qorti tal-Appell, fl-appell minn award moghti fi proceduri ta' arbitragg, fl-ismijiet **Joseph Ciscaldi vs Nicholas Camilleri (40/2011RCP)** deciz fid-19 ta' April 2012, l-interpretazzjoni li nghata lil dan il-provvediment tal-ligi kien aktar wiesa', u dan fis-sens illi kwalunkwe incident li jinvolvi vettura, kemm in kwantu jirrigwarda tamponament bejn zewg vetturi, u kwalunkwe hsara involontarja ohra, li pero' tinvolvi vetturi, l-azzjoni relattiva ghandha tigi proposta permezz ta' arbitragg, u mhux fil-qrati ordinarji. Illi l-Qorti tal-Appell ghamlet referenza, in rigward, ghad-decizjoni li nghatat fil-kawza fl-ismijiet **Thomas Smith Insurance Agency Limited noe vs Mario Borg et (775/07ISB)** deciza fid-9

ta' Lulju 2008, fejn gie dikjarat illi; "*Min-naha l-wahda l-iskeda titkellem fuq kollizzjoni bejn vetturi (1.2.a) u min-naha l-ohra titkellem dwar hsara involontarja ohra li pero' tinvolvi vetturi (1.2.b) – u minkejja din id-distinzjoni, l-iskeda tpoggi, fil-parametri hemmhekk msemmija, l-obbligu tal-gurisdizzjoni fuq l-Arbitragg fi kwalunkwe miz-zewg kazijiet.*"

Illi l-kriterji li gew stabbiliti, permezz ta' din l-istess sentenza, sabiex jigi determinat jekk azzjoni taqax taht il-gurisdizzjoni esklussiva tal-Arbitragg, huma kif gej: "*L-importanti huwa illi sakemm si tratta ta' hsara fuq vettura u ma tinvolvix hsara fuq il-persuna u taqa' fil-limitu ta' Ewro 11,646.87c, allura l-gurisdizzjoni tat-tilwima taqa' fil-kompetenza esklussiva ta' l-arbitragg."* Illi l-interpretazzjoni li nghatat lill-iskeda hija fis-sens illi kwalunkwe hsara li tirrizulta f'vettura, irrispettivament minn xi tkun il-kawza ta' tali hsara, u sakemm ma jkunx hemm danni fuq il-persuna, allura tali azzjoni ghall-hlas ta' danni li ma jeccedux is-somma ta' €11,646.87c, ghandha tigi proposta permezz ta' arbitragg.

Illi madanakollu, u in forza tas-sentenza preliminari mghotija fil-kawza fl-ismijiet **Atlas Insurance PCC Limited et vs Roberto Borg et (120/12VG)**, u liema decizjoni nghatat fil-15 ta' Lulju 2013, gie dikjarat illi kemm-il darba l-kawza tal-incident awtomobilistiku ikun minhabba xi haga relatata mas-sewqan, allura dak l-incident ikun konsegwenza tas-sewqan, u b'hekk ikun ic-Centru Malti ghall-Arbitragg li jkun kompetenti. Illi ghalhekk inghatat interpretazzjoni aktar ristretta lill-provvedimenti tal-Ligi rizultanti mir-Raba' Skeda tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta dwar Arbitraggi Mandatorji.

Illi t-Tribunal ihaddan u jikkondividi l-interpretazzjoni moghtija f'din is-sentenza lill-Artikolu 1.2 tar-Raba' Skeda tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta, in kwantu jaqbel illi kemm-il darba l-hsara u danni reklamati jkunu konsegwenza ta' tamponament minn vettura li tkun qed tigi misjuqa, allura tali azzjoni ghandha tigi proposta fic-Centru Malti tal-Arbitragg. Madanakollu, kemm-il darba l-hsara tigi kkawzata f'vettura minn oggett li jkun ta'

kwalunkwe tip, jew xi element u / jew cirkostanzi bhal m'huma fil-kaz in ezami, u cioe' nirien, purche' li tali hsara ma tkunx giet ikkawzata minn vettura li tkun qed tigi misjuqa, allura tali azzjoni ghandha tigi proposta u trattata fil-qrati ordinarji. Illi ghalhekk, u b'referenza ghall-kawza odjerna, ghalkemm il-hsara giet ikkawzata f'vettura, madanakollu, dan mhux konsegwenza ta' tamponament minn vettura ohra, izda konsegwenza ta' nirien li hakmu vettura ohra, u ghalhekk dan it-Tribunal huwa vestit bil-gurisdizzjoni sabiex jaqta' u jiddecidi din il-kawza.

Ghaldaqstant, it-Tribunal qed jichad l-eccezzjoni sollevata mill-konvenuti dwar in-nuqqas ta' kompetenza tieghu *ratione materie* sabiex jaqta' u jiddecidi din il-kawza, u konsegwentement jordna l-proseguiment tas-smiegh tal-kawza fuq il-mertu.

Jirrizerva li jipprovdi dwar l-ispejjez fis-sentenza finali.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------